

ԲԱՐԻ ԼՈՒՐ

Լոյս է տեսնում 2009թ. մայիսից

Հայաստանի Ավետարանի Հավատքի քրիստոնյաներ

Ամսաթերթ / Սեպտեմբեր, 2010թ., N 9 (15)

2010 թ. օգոստոսի 19-21-ը Հանքավանի ճամբարում տեղի ունեցավ մեր՝ «Ավետարանի հավատքի քրիստոնյաներ» եկեղեցու հոբելյանական համաժողովը: Համաժողովը հիմնականում նվիրված էր Հայաստանում այս վերջին հիստուն տարիներին Սուրբ Հոգու կատարած արթնությանը:

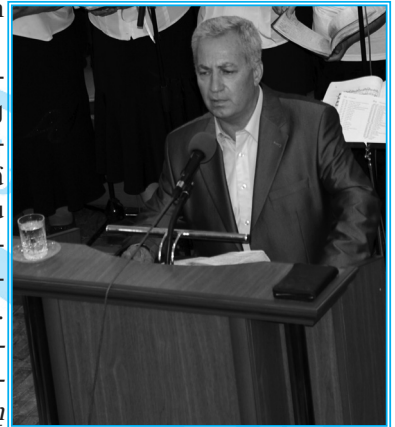
Համաժողովի նշանաբանն էր՝ «Ամո՛ր բռնե՛ այն ողջամիտ խօսքերուն՝ օրինակը գործո՛ւք ինձմե՛ լսեցի՛ր, հավատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է» (Բ Տիմ.1:13):

Համաժողովին ներկա էին մեր եկեղեցու ավագ և պատասխանատու եղբայրները, հյուրեր Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Գերմանիայից, Բելոռուսիայից, Լիտվայից, Ամերիկայից, Ֆրանսիայից, Հոլանդիայից, Բելգիայից, Վրաստանից և այլ երկրներից:

Տարբեր երկրներից ժամանած հայ, ռուս, գերմանացի, ուկրաինացի, բելոռուս, եզդի, լիտվացի և այլ ազգությունների եղբայրները հավաքվել էին Հանքավանի ճամբարում՝ խոսելու վերջին ժամանակներում մեր հայ ժողովրդի մեջ Սուրբ Հոգու կատարած արթնության, կոմունիստական շրջանում կրած հալածանքների, եկեղեցու դժվարությունների, հավատքի, հոգևոր գիտության

աճման և այլ հարցերի մասին:

Համաժողովի մասնակից եղբայրներից շատերը խոսեցին մինչև մահ հավատարիմ լինելու մասին, ինչպես **Հայտն. 2:10**-ում ասվում է Զմյուռնիայի եկեղեցու հրեշտակին. «...մինչև ի մահ հավատարիմ եղիր, ու քեզի կենաց պսակը պիտի տամ»:

Համաժողովն անցավ եղբայրական սիրո ջերմթթվությամբ: Շատ երիտասարդ եղբայրներ լցվեցին Տիրոջ հավատարիմ ծառայելու ու մինչև վերջ հավատարիմ լինելու նախանձավորությամբ:

Թող Աստված լցնի մեզ Իր Սուրբ Հոգով, որպեսզի մենք ավելի նվիրվենք մեր սիրելի Տեր Հիսուս Քրիստոսին՝ աղոթելու մեր ազգի, մեր ժողովրդի, մեր հարևանների ու մեր բարեկամների արթնության համար:

ՄԱՐԴՈՒ ԳՐԿՈՒՄ ԱՊԱՍՏԱՆ ԳՏԱԾ ԹՈՋՆԱԿԸ

Արծվից վախեցած ու իր գիրկը նետված թռչնին հեթանոսն ասաց. «Ես քեզ չեմ մատնի քո թշնամու ձեռքը, որովհետև դու ապաստան փնտրեցիր իմ գրկում»: Առավել ևս Աստված թշնամուն չի մատնի այն հոգուն, որն ապաստան կփնտրի Իր մոտ՝ ասելով. «Տե՛ր, ների՛ր ու փրկի՛ր ինձ, այլապես կկործանվեմ»: Տո՛ւր ինձ ուժ՝ հաղթելու մարմնավոր ցանկություններին, այլապես ես կդառնամ դրանց ստրուկը: Հանուն Քրիստոսի ա՛ն ինձ Քո գիրկը, Քո ամենագործությամբ պաշտպանի՛ր ինձ դրանցից: Դու իշխանություն ունես ինձ փրկելու կամ թշնամու ձեռքը մատնելու: Ես Քեզ եմ հուսացած, վստահում եմ միայն Քեզ և Քո ձեռքերի մեջ եմ հանձնում իմ կյանքը»: Այսպիսի հոգին, անկասկած,

պաշտպանություն կգտնի Ամենակարող Աստծու մոտ: Աստված մեծ խոստում է տվել, որպեսզի ունենանք հաստատուն մխիթարություն, որ ապաստան գտանք՝ մեր առջև դրված հույսը ամուր բռնելով (Եբր.6:18):

Սիրելի՛ հոգի, եթե վախեցած թռչունը ապաստան գտավ հեթանոսի գրկում, որչա՛փ առավել դու կարող ես ապաստան գտնել Քրիստոսի գրկում: Արի՛ Քրիստոսին, և կազատվես մահվան վախից ու քո երջանկությունը կգտնես Նրա գրկում:

ՀԱՄԱՌՈՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

Սոս երկու հազար տարի առաջ, հրեաների Պենտեկոստի տոնի ժամանակ, Միջերկրական ծովի ավազանի բոլոր ծայրերից շատ հրեաներ էին հավաքվել Երուսաղեմում: Նրանք աստվածային գործության հրաշալի ու անսովոր արտահայտության վկաները դարձան: Սուրբ Հոգին իջավ հարյուր քսան հոգու վրա, որոնք միաբան հավաքված էին վերնատանն ու սպասում էին Չիթենյաց լեռան վրա մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի տված խոստումին: Այդ օրը աշակերտների վրա, կրակի երևույթի նման, իջավ Սուրբ Հոգին: Եվ ամենքն էլ Սուրբ Հոգով լցվեցին և սկսեցին ուրիշ լեզուներով խոսել, ինչպես Հոգին իրենց խոսել էր տալիս:

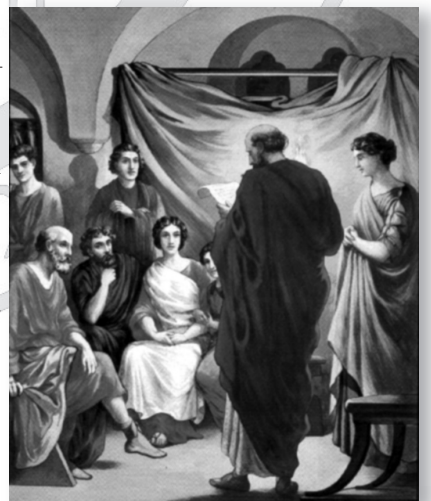
քական հզոր կառույց՝ սոցիալական, տնտեսական ու քաղաքական հարցերը լուծելու համար: Պատմաբանները IX և X դարերն անվանում են միջնադարի «խուլ կեսգիշեր»: Այդ դարերի հետ են կապված եկեղեցու պատմության առավել մութ էջերը: Մոտ հազար տարի կաթոլիկ եկեղեցին արգելում էր Սուրբ Գիրք կարդալը: Այդ շրջանը կոչվում է «խավարի ժամանակաշրջան»: Բայց Աստված բոլոր դարերում, Պենտեկոստի օրից սկսած, երկրի վրա

ունեցել է Իր Սուրբ Հոգով մկրտված եկեղեցին ու Իր ժողովուրդը: Նույնիսկ այն ժամանակ, երբ արևելյան և արևմտյան պատրիարքությունների ղեկավարները միմյանց նկատմամբ թշնամանք էին սերմանում, Աստված արթնացնում էր հասարակ ժողովուրդին՝ երկրի վրա Իր Եկեղեցին ունենալու համար:

Արևելյան պատրիարքությունում (Հայաստանում) սկիզբ առավ պավլիկյան քրիստոնեական շարժումը, որը մերժում էր սրբապատկերների պաշտամունքը: Պավլիկյանները սովորեցնում էին, որ բոլոր քրիստոնյաները պետք է Աստծու ծառաները լինեն: Բյուզանդիայի Թեոդոս կայսրի հրամանով մահապատժի ենթարկվեցին ավելի քան տասը հազար պավլիկյաններ:

Տասնվեցերորդ դարում նորից արթնություն եղավ: Մարտին Լյութերի օրոք բացվեցին շատերի աչքերը, և նրանք այլևս չէին կարող հաշտվել պապական կամայականությունների հետ: Ռեֆորմացիան վերջ դրեց կաթոլիկ եկեղեցու մենիշխանությանը, և տարբեր երկրներում աստիճանաբար տեղի էր ունենում վերադարձ դեպի առաքելական վարդապետություն:

Թեպետ մենք չենք կարող նկարագրել Սուրբ Հոգով մկրտված եկեղեցու ամբողջ պատմությունը տարբեր դարերի ընթացքում, բայց և գիտենք, որ Պենտեկոստի օրից սկսած Աստված ունեցել է Սուրբ Հոգով մկրտված Իր Եկեղեցին, որի գլուխը Քրիստոսն է:

Ծնվեց Եկեղեցին՝ արտի մեջ պահված գանձը, որ մոտ չորս հազար տարի ծածկված էր աշխարհից: Այդ նույն օրը Պետրոս առաքյալի քարոզից հետո ավելի քան երեք հազար հոգի ընդունեցին Տեր Հիսուս Քրիստոսին և մկրտվեցին Սուրբ Հոգով: Մկրտվողների թիվը շուտով հասավ հինգ հազարի:

Եկեղեցու արագ աճն առիթ դարձավ քրիստոնեական վարդապետությունը չընդունած կրոնական առաջնորդների հակադարձ գործողությունների: Սկսվեցին հալածանքները, որոնց ժամանակ զոհվեց Երուսաղեմի եկեղեցու սարկավազ Ստեփանոսը, ով առաջին մարտիրոսն էր:

Հավատացյալները հավաքվում էին տներում, դպրոցներում, ժողովարաններում: Հոգևոր հաղորդակցությունը միաբանում էր քրիստոնյաներին, նրանց առանձնացնում աշխարհից: Դաժան հալածանքները եկեղեցին մաքրեցին պատահական մարդկանցից: Քրիստոնյաներն ստիպված էին փախչել կայսրության ծայրամասերը: Դրա շնորհիվ հավիտենական կյանքի Բարի լուրը հասավ ամենահեռավոր անկյունները:

Հետագայում եկեղեցին շատ հարցերում կորցրել էր իր նշանակությունը և հանդես էր գալիս որպես քաղա-

Հիշենք Եղիա մարգարեին, որ Իսրայելի Աքաբ թագավորի կնոջից՝ Հեզաբելից վախեցած մտել էր մի քարայրի մեջ ու նրան թվում էր, թե միայն ինքն է մնացել Աստծուն պաշտող: Այդ ժամանակ Աստծու խոսքը Եղիային եղավ՝ ասելով. «Ի՞նչ ունես այստեղ, Եղիա»: Եղիան պատասխանեց. «...Իսրայելի որդիները Քո ուխտը թողեցին, Քո սեղանները քանդել են և Քո մարգարեներին սրով սպանել են, և մենակ ես եմ մնացել և որոնում եմ ինձ սպանելու...»: Բայց Աստված ասաց Եղիային. «Ինձ համար թողել եմ Իսրայելի մեջ յոթ հազար հոգի՝ բոլորն էլ այնպիսի մարդիկ, որ ծունկ չծռեցին Բահաղին...»: Թեպետ Եղիային թվում էր, թե միայն ինքն էր մնացել Աստծուն հավատարիմ, բայց Աստված յոթ հազար հոգի ուներ պահած: Մենք նույնպես հավատում ենք, որ Աստված բոլոր դարերում ունեցել է Իր ժողովուրդը, Իր Եկեղեցին:

Մեզ մոտ՝ Հայաստանում, առաջին դարից՝ Արգար թագավորի ժամանակներից սկսած, բոլոր դարերում, մինչև այսօր Աստված ունի Իր զավակները և Իր Սուրբ Հոգով մկրտված եկեղեցին: Բայց այս վերջին տարիներին, մոտ հիստուն տարի առաջ, 1960 թվականից Աստված մի նոր արթնություն սկսեց Հայաստանում: Այդ նպատակի համար Աստված Ռուսաստանի Լենինգրադ քաղաքից ուղարկեց Մերգեյ եղբորը, և սկսվեց արթնությունը Հայաստանում:

Մերգեյ Կերկով

Հոգով մկրտված եկեղեցին: Բայց այս վերջին տարիներին, մոտ հիստուն տարի առաջ, 1960 թվականից Աստված մի նոր արթնություն սկսեց Հայաստանում: Այդ նպատակի համար Աստված Ռուսաստանի Լենինգրադ քաղաքից ուղարկեց Մերգեյ եղբորը, և սկսվեց արթնությունը Հայաստանում:

Սկզբնական շրջանում արթնության ալիքը տարածվեց Երևանի հատուկ ֆիզիկամաթեմատիկական դպրոցում:

Երկրաշարժից հետո՝ 90-ական թվականներին, արթնության մի նոր ու լայն ալիք տարածվեց Հայաստանում: Մարդիկ գալիս ու մասնակցում էին Երևանի «Փարոս» կոչվող վայրում մեր եկեղեցու կողմից կազմակերպված հավաքույթներին, լսում էին կենդանի Աստծու Խոսքը, կատարվում էին շատ հրաշքներ՝ մարդիկ ազատագրվում էին սթրեսներից, դիվական ուժերի ներգործություններից, մարմնավոր ու հոգևոր բժշկություններ էին ստանում:

Հետագայում արթնության այդ ալիքը մարեց, սակայն չվերջացավ ու շարունակվում է մինչև այսօր:

Հայաստանի անկախանալուց հետո արտասահմանից մեր եկեղեցի այցելեցին հյուրեր, որոնք շատ մեծ վնաս հասցրին մեր եկեղեցուն: Օգտվելով այդ ժամանակվա տնտեսական ծանր կացությունից՝ նրանք եկեղեցու տկար հոգիների մեջ սերմանեցին մոլորյալ ուսմունքներ և մեր եկեղեցին մասերի բաժանեցին:

Քրիստոսի Եկեղեցին իր կենսագրության երկու հազար տարիների ընթացքում բազմաթիվ փորձություններ, հետապնդումներ կրեց, հոգեպես տկարացավ ու շեղվեց վաղ շրջանի առաքելական ծառայությունից, բայց Գողգոթայում մահացած Քրիստոսն Իր զորությամբ վերածնեց նրան և տանում է կատարելության: Այժմ Եկեղեցին պատրաստվում է հափշտակության: «Հիմա՝ եկուր, Տեր Հիսուս»: **Ամեն:**

ԵՐԱՆԻ՜ ՆՐԱՆՅ, ՈՐ ԱՆՈԹԻ ՈՒ ԾԱՐԱՎ ԵՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅԱՆ

Մատթ. 5:6-ում գրված «Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարավ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան» խոսքը, ամբողջ լեռան բարոյի հետ մեկտեղ, մեր հավատքի մեջ կենալու, Աստծու առջև քայլելու, Տիրոջն ապավինելու ու մեր կենսակերպի հիմքն են:

Երբ Աստվածաշունչը խոսում է արդարության մասին, նկատի չունի արտաքին և ներքին ինչ-որ բարեպաշտություն, որը համապատասխանում է որևէ երկրի հասարակության կամ մույնիսկ եկեղեցու կողմից ընդունված բարոյականության որևէ մակարդակի, այլ նկատի ունի ուրիշ մի բան՝ շատ ավելի վսեմ, բարձր ու հզոր:

«Քանզի արդար Տերը արդարութիւնը կը սիրէ, Անոր երեսը ուղիղին կը նայի» (**Մատթ. 11:7**): Եվ այսպես, երբ մենք խոսում ենք արդարության մասին՝ նայում ենք Աստծուն, որովհետև Նա արդար է: Նրա արդարության պատճառն այն չէ, որ Նրա արած ամեն ինչը համապատասխանում է արդարության որոշակի կանոնների: Բնավ: Այն, ինչ անում է Աստված՝ արդար է, որովհետև Նա է Տերը: Նա բացարձակ կատարելություն է, Նրանում չկա ոչ մի թերություն, Նա բարձր է, հավիտենական ու սուրբ:

Նաբուգոդոնոսորին հասկանալի չէր, որ Տիրոջ բոլոր գործերն արդար են: Նա ստիպված եղավ դժվարին ճանապարհ անցնել, ապրել կենդանիների հետ, հարդ ուտել՝ հասկանալու համար, որ Աստված անում է այն, ինչ ուզում է, և Նա միշտ արդար է: Աստված սիրում է արդարությունը. դա նշանակում է, որ Նա մեր մեջ ուզում է տեսնել Իր գործունեության, Իր բնավորության արտացոլանքը:

Աստվածաշունչն ասում է. «Չէ՞ք գիտեր թե անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն» (**Ա Կորնթ. 6:9**): Իսկ հավատացյալներին ասում է այսպես. «...Իր խոստումին համեմատ, նոր երկրքի ու նոր երկրի մը կը սպասենք, որոնց մէջ արդարութիւնը կը բնակի» (**Բ Պետրոս 3:13**): Այստեղ խոսվում է այն սարսափելի օրվա մասին, որը գալու է. «... այն ատեն երկինքը սաստիկ շառաչիւնով պիտի անցնի ու տարերքները բռնկած պիտի լուծուին. երկիրն ալ ու ինչ որ անոր մէջ կը գտնուի,

պիտի այրուին» (**Բ Պետրոս 3:10**): Գրված է. «ձեզի ի՞նչ պիտի մարդիկ ըլլալ կը վայելէ՝ սուրբ վարմունքով ու բարեպաշտութեամբ, սպասելով ու արտոյալով Աստուծոյ օրումը գալուն...», այսինքն՝ Աստված մեր առջև դնում է բարձր նպատակ, որին չի կարելի հասնել ձևական և ոչ մի միջոցով: Բայց, այդուհանդերձ, Նա մեզինց կպահանջի դա: Նա մեզ ցույց է տալիս, թե ինչ է ուզում և թե ինչպես կարելի է հասնել դրան: Քրիստոսն ասում է. «Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարավ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան»: Իսկ ո՞վ է կշտացնելու, հագեցնելու նրանց: Նա, Ով ասել է այդ խոսքերը, Ով հավատարիմ է Իր խոստումներին:

Մի կողմից սա մեծ մխիթարություն է, որովհետև արդարություն գործել ցանկացող յուրաքանչյուր հավատացյալ որքան շատ է ձգտում դրան, այնքան շատ է հասկանում, թե որքան հեռու է ինքն Աստծուց: Հնարավոր է՝ սա մեզ համար մի քիչ տարօրինակ է, բայց յուրաքանչյուր մարդ, ով ցանկանում է արդարությամբ գործել, հասկանում է, թե որքան անգոր է ինքը և թույլ: Եվ այդ պահին այս խոսքերը մխիթարում են. «Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարավ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան»: Աստված խոստանում է հագեցնել, Նա խոստացել է անել այն, ինչը մեզ համար անհասանելի է, բայց Նա մեզինց ինչ-որ բան է պահանջում: Նա մեզինց պահանջում է քաղց ու ծարավ, այսինքն՝ Նա ասում է, որ դրա համար բավական չեն ուղղակի բարի ցանկությունները, դրա համար բավարար չեն որոշ ձևական բաները: Պողոսն այդպես էլ ասում է. «... ո՛չ թէ իմ արդարութիւնս ունենամ՝ որ օրենքէն է, հապա Քրիստոսին հավատքովը եղած արդարութիւնը...» (**Փիլիպ. 3:9**): Սա նշանակում է մշտապես նայել Աստծու փառքին՝ ինչպես հայելու մեջ, որպեսզի այդ փառքին նայելով մենք էլ փառքից փառք գնանք ու Նրա կերպարանքն ունենանք: Եվ մեզ այդ կերպարանքը տվողն Աստծու Հոգին է: Ահա սա է այն, ինչ մեզինց պահանջում է Աստված: Նա մեզ ասում է, որ մենք մեղք ենք գործում, երբ հանդիմանության բախվելիս ասում ենք. «Ինչո՞ւ եք ինձնից սկսել: Ի՞նչ է, չկա՞ն ավելի վատերը, ես բոլորից

վա՞տն են»։ Հնարավոր է՝ ոչ։ Իսկ դատաստանն Աստծու տնից է սկսվում։ Դրա համար էլ Աստված չի դատում անպայման ամենավատին։

Աստծուն ճանաչող մարդն ասում է. «Արդարք թող զիս զարնէ, այն ողորմութիւն է, և զիս հանդիմանէ, այն գլխուս յող է...» (Մաղմուս 141:5)։ Բացի այդ, արդարության քաղցն ու ծարավը ենթադրում է հոգևոր մակարդակ, որովհետև Նոր Կտակարանում արդարությունը հոգևոր բնույթ է կրում. «Լսեր էք որ ըսվեցաւ, «Շնորհին մի ըներ», Բայց ես ձեզի կըսեմ. Ով որ կին մարդու կը նայի անոր ցանկալու համար, ալ անիկա իր սրտին մէջ շնորհին ըրաւ անոր հետ» (Մատթեոս 5:27-28)։ Եղբորն ատողը համեմատվում է մարդասպանի հետ։ Նա, ով ապտակ ստանալուց հետո մյուս երեսը չի պարզում, չի կատարում Աստծու օրենքը։ Հիսուսը Մատթեոսի ավետարանի 5-րդ գլխում խոսեց գործնականում բոլոր տասը պատվիրանների մասին և ցույց տվեց, թե ինչպես են Մովսեսի տասը պատվիրանները կատարվում Նոր Կտակարանում։ Այդպես էլ գրված է. օրենքը մարմնի պատճառով տկար էր և անգոր, դրա համար էլ Աստված Իր Որդուն ուղարկեց մեղավոր մարմնի նմանությանը և մեղքը դատապարտեց մարմնի մեջ, որպեսզի կյանքի հոգու օրենքը, որն ազատեց ինձ մեղքի ու մարմնի օրենքից, կատարվի իմ մեջ ու մենք ապրենք ոչ թե մարմնավորապես, այլ հոգևորապես (Հռոմ. 8:2-4)։

«Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան» խոսքը շնորհով արդարանալու մասին է՝ այն ամենը, ինչի մասին խոսում էր Պողոս առաքյալը։ Օժտված լինելով վերին իմաստությամբ՝ Պողոսը գրել է որոշ բաներ, որոնք դժվար հասկանալի էին և այն ժամանակ ու այսօր էլ աղավաղվում են անհաստատների կողմից։ Ի՞նչ ենք մենք տեսնում, օրինակ, խարիզմատների մոտ, երբ հավատքով արդարանալը նրանց տանում է նրան, որ շնորհը վերածում են անառակության ծածկոցի։ Դրան հակադարձ է Մեսիայի կոնկրետ խոսքը. «Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան»։ Շատերն ասում են. ես արդարությանը վատ չեմ վերաբերվում, ուղղակի ինձ մոտ չի ստացվում։ Արդարությունը չի կարող ստացվել մարմնավոր մարդու մոտ, ով չունի դրա ծարավն ու քաղցը։ Նրա մոտ այսպիսի տրամադրություն է. «Դե, ինձ մոտ ոչինչ չի ստացվում, ի՞նչ եք ուզում ինձնից, Աստված ինձ չի օգնում»։

Իսկ ի՞նչ բան է ծարավը։ Պատկերացրեք անապատում մի մարդու, ով երեք օր ջուր չի խմել և ոչ մի տեղից չի կարող ջուր գտնել։ Ի՞նչ կասի նա ձեր կարծիքով. «Դե, եթե չեմ գտնում, չեմ էլ փնտրի։ Մի կերպ կդիմանամ առանց ջրի»։ Ոչ ոք էլ այդպես չի ասի։ Ընդհակառակը, որքան շատ է մարդը մնում առանց ջրի, այնքան ավելի է սաստկանում ծարավը։ Անապատում գտնվող մարդկանց մոտ մույնիսկ հալյուցիանցիաներ, միրաժներ են լինում, և նրանք սկսում են ջուր փնտրել այնտեղ, որտեղ այն չկա։ Բայց մարդը չի կարող հանգստանալ, նա կշարունակի ջուր փնտրել։ Ես խոսում եմ մարմնավոր փորձի մասին, ինչը պետք է հավատացյալների համար դառնա հոգևոր փորձառության օրինակ։ Գրված է, որ թլփատությունը, այսինքն՝ Տիրոջ հետ ուխտի մեջ գտնվելու նշանը, մենք ենք՝ որ Աստծուն հոգով ենք պաշտում, ու

մարմնի վրա չէ մեր հույսը (Փիլիպ. 3:3)։ Մենք Աստծուն երկրպագում ենք նորոգված հոգով, ձգտում ենք նոր հոգով Տիրոջը ծառայել, իսկ հոգին նորոգողը Տերն է։ Մենք դառնում ենք մշտապես հոգու նորոգություն փնտրող, հավատքով քայլող ու աշխարհին հաղթող մարդիկ։ Երբ մենք ճանաչում ենք Աստծու բարությունը, մեր սրտերում Նրա նկատմամբ սեր և Նրան նմանվելու ցանկություն է առաջանում, որը կարող է գտնվել զգացմունքների և մտքի մակարդակում։ Բայց այն պետք է լինի մտքից, զգացմունքներից ու գիտելիքներից շատ ավելի խորը։ Մա այն է, ինչ մեր մեջ կատարում է Խոսքը. «Ամեն ով որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր, վասն զի անոր սերմը իր մէջ կը մնայ ու չկրնար մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ ծնած է» (Ա Հովհ. 3:9)։ Դա չի նշանակում, որ Աստծուց ծնվածը չի կարող սայթաքել։ Դա չի նշանակում, որ նա ոչ մի սխալ չի գործում։ Բայց «արդարության ծարավն ու քաղցը» դառնում են նրա կյանքի հաղթանակող ուժը։ Մա ինքնաբերաբար չի գործում։ Ինքնաբերաբար գործում է մարմինը, իսկ այն ամենը, ինչը հոգևոր է, գործում է հավատքով, նրա շարժիչ ուժը կենդանի Աստծու Խոսքն է՝ Սուրբ Գիրքը, որը մեզ սովորեցնում է ամեն ինչ, հիշեցնում է Քրիստոսի խոսքերն ու առաջնորդում ամեն ճշմարտության։ Գրված է. «Անիկա զիս պիտի փառավորէ, վասն զի իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ» (Հովհ. 16:14)։ Նա մեր մեջ արտացոլում է այն կերպարանքը, որին պիտի նմանվենք՝ Աստծու Որդուն։ Եվ ոչ ոք չի կարող իր մեջ ծնել այդ կերպարանքը։ Բայց Աստծու Խոսքն ասում է մեզ՝ երանի նրանց, որ անոթի ու ծարավ են արդարության, և նրանք պիտի կշտանան։ Այսօր, ընդունած լինելով Աստծու շնորհը և Արքայությունը, Աստծուն պետք է ծառայենք մվիրվածությամբ, վախով, երկյուղածությամբ, ունենալով արդարության այդ ծարավն ու քաղցը։ Այստեղ խոսքն այն մասին չէ, թե որքանով ենք մենք հաջողության հասել այդ նպատակներին հասնելու հարցում։ Այստեղ խոսվում է Տիրոջն ապավինելու, Նրան հավատալու, Նրա արյանը վստահելու և Նրան հնազանդվելու, կյանքի ճիշտ ու արդար նպատակների մասին։

Երբ սկսեցին ինձ դատել, ինձ կանչեց զազի տրեստի վարիչը և սկսեց բղավել. «Ես ամեն ինչ հասկանում եմ, ձեզ հիմա հինգ տարով կբանտարկեմ։ Իսկ ի՞նչ կլինեն ձեր երեխաները... Ես այդպիսի հավատք չեմ հասկանում»։ Նա իրոք չէր կարող հասկանալ այդ հավատքը, և Աստծուն ապավինելով երեխաներին զոհելը թվում է խելահեղ արարք։ Բայց մենք ապավինում ենք Աստծուն, որ «...իր առատ ողորմութեամբ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի հույսի համար՝ Հիսուս Քրիստոսի մեռելներից հարություն առնելովը» (Ա Պետրոս 1:3)։ Հենց Նա էլ մեզ ստիպում է ամեն բան թողնելով գնալ Իր հետևից։

Պետք է ասեմ, որ դա սարսափելի էր։ Ես հասկանում էի, որ բանտային մեքենան ինձնից ուժեղ է, իսկ ես այնքան էլ ամուր չեմ։ Բայց Աստված օգնում էր, փառք Աստծուն։ Եվ Նա օգնելու է։ Նա մեզնից մեկ բան է ուզում՝ որ մենք չընկնենք որևէ ձևականության, որևէ հանգստության մեջ և չհանգստանանք՝ ասելով. «Աստված ինձ ներել է, իսկ ես մեղավոր մարդ եմ»։ Նա ուզում է, որ առօրյա կյանքում հավատքով քայլելը լինի մեր ապրելակերպը, եթե մենք իրոք հավատքով ու շնորհով արդարացած մարդիկ ենք։ Միայն այդ դեպքում է տեղի

ունենում Հոգով կենդանի երկրպագություն, որը Աստված դրել է մեր մեջ՝ մեռելներից կենդանացնելով մեզ Հիսուս Քրիստոսի հարությունով: Դա պետք է լինի մեր մեջ, և մենք չպետք է հանգցնենք այդ կրակը:

Մենք պետք է Տիրոջ վախով ու երկյուղով ապրենք: Դա չի վերաբերում միայն մեր գործերին: Մենք պետք է հասկանանք ինքներս մեզ, մեր մտքերը, նպատակները, որոնց ձգտում ենք հասնել. արդյոք ճիշտ ճանապարհով ենք հասնում դրանց, թե՞ ոչ. արդյոք դա Աստծուն հաճելի է, թե՞ ոչ: Աստված ուզում է, որ մեր մեջ լինի արդարության այդ քաղցն ու ծարավը: Մի կողմից այդ վիճակը մեզ մխիթարում է, որովհետև ամեն անգամ, բախվելով մեզ համար անհաղթահարելի որևէ խնդրի, հիշում ենք երկինքն ու երկիրն արարող հզոր ու հավիտենական Արարչի խոստումը. «Երանի՜ անոնց, որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, վասնզի անոնք պիտի կշտանան»: Եվ մենք, եթե ունենք այդ քաղցն ու ծարավը, դասվում ենք այդ երանելիների թվին: Բայց Աստված նաև ասում է, որ Ինքն անփոփոխ է Իր Խոսքի մեջ. ծույլ ու չար ծառան օրհնություն չի ստանա:

Աստված սպասում է մեզնից, որ մեր կյանքում չհայտնվեն այնպիսի նպատակներ, որոնք կսկսեն մեր մեջ մարել այդ «արդարության քաղցն ու ծարավը»: Քաղց ու ծարավ ունենալը ենթադրում է Տիրոջը հնազանդվել ու վստահել, Նրա Խոսքի մեջ հարատևել, աղոթել, հետևել սեփական ճանապարհին ու ձգտել, որ Աստծու Խոսքը, որը «...կենդանի է եւ գորատոր եւ ամեն երկապրի սուրից աւելի կտրուկ...», թափանցի մինչև շունչը ու ոգին ու հողվածները և ծուծը (Եբր. 4:12): Աստված ուզում է, որ մենք հասկանանք, թե ինչն է մեզ ղեկավարում. ինչպիսի՞ գործողություններ, պատկերացումներ և այլն: Աստված ուզում է, որ մենք տանենք այդ ամենն Իր մոտ, Նա ուզում է, որ մենք ցանկանանք հասնել այն բարձունքներին, որոնք մեզ համար անհասանելի են: Սա հավատքի հարց է: «Բայց առանց հաւատքի անհնար էր Աստուծոյ հաճելի ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ եւ թէ վարձահատոյց կըլլայ անոնց, որ զինք կը փնտռեն» (Եբր. 11:6):

Մեր հոգևոր աճը, մեր հոգևոր կյանքը հիմնականում իրականանում է ոչ թե նրանով, թե ինչ կարող ենք մենք անել, այլ՝ նրանով, թե ինչ ենք թույլ տալիս, որ Աստված անի մեր մեջ:

Աստված կշտացնում է նրանց, ովքեր անոթի ու ծարավ են արդարության: Եվ Նա ամոթով չի թողնում նրանց, ովքեր հավատում են ու հուսացած են Իրեն և չի ուզում, որ մենք ընկնենք փարիսեցիների ու սադուկեցիների թթմորի՝ ձևապաշտության և այնպիսի հասկացողության մեջ, երբ մեր բանականությունը փոխարինում է Աստծու Խոսքին: Աստված ուզում է, որ մենք, մոռանալով հետինները, առաջիններին ձգտենք, ուրախանանք ամեն մի փոքրիկ հաջողության համար ու գոհանանք Աստծուց, որովհետև պտուղ տվող ամեն մի ճյուղ Նա մաքրում է, որպեսզի ավելի շատ պտուղ տա: Սրանք քայլեր են այդ ճանապարհին: Եվ թող Աստված օրհնի թուրիս: Ամեն:

Ռիչարդ Ցիմերման
Եպիսկոպոս, Գերմանիա

ՀՈՌԻԹԻ

Հորթի գիրքն Աստվածաշնչի հետաքրքիր գրքերից մեկն է: Այն պատմում է մեզ մի հրաշալի պատմություն, որը տեղի է ունեցել դատավորների շրջանում: Այդ պատմությունը հետաքրքիր է ու հրաշալի նրանով, որ շատերը կարող են մտածել, թե ինչո՞ւ է Աստվածաշնչում ընդգրկվել պատմություն մի մովաբացի կնոջ՝ Հորթի մասին, ում ամուսինը մահացել է և նա ամուսնացել է երկրորդ անգամ: Մի՞թե դա այդքան կարևոր է:

Ես համոզված եմ, որ ուրիշ շատ դեպքեր էլ են եղել Իսրայելի դատավորների ժամանակ, բայց հատկապես Հորթի գիրքն է գրվել ու ընդգրկվել Աստվածաշնչի մեջ: Իհարկե, ոմանք կասեն՝ այս պատմությունը կարևոր է նրանով, որ Հորթը Հիսուսի ազգատոհմից է, բայց եթե մենք ուշադիր ուսումնասիրենք Հորթի գիրքը, մեր առջև մեկ ուրիշ հրաշալի պատմություն կբացվի՝ պատմություն մարդու մեղքի և դրանից ազատագրվելու մասին: Այս պատմության բանալին գտնվում է գրքի հերոսների անունների մեկնաբանությունների մեջ:

Պողոս առաքյալը գրում է **Ա Կորնթ. 10:11-ում**. «Բայց այս բոլոր բաները իբրեւ օրինակ կը պատահէին անոնց. իսկ մեզի քանի որ դարերուն վերջը հասաւ՝ խրատ ըլլալու համար գրուած են»: Այսինքն՝ այն, ինչ կատարվում էր Իսրայելի ժողովրդի հետ, նշան է մեզ այսօրվա համար:

Հորթի գիրքն սկսվում է հետևյալ խոսքերով.

«Դատաւորներու կառավարութեան օրերը երկրին մէջ տոյ եղաւ. ուստի Յուդայի Բեթլեհէմէն մարդ մը Մովաբի դաշտավայրը պանդխտանալու գնաց, ինք, իր կինը եւ երկու որդիները:

Այդ մարդուն անունը Ելիմէլէք էր, կնոջ անունը՝ Նոյեմի, ու երկու որդիներուն անունները՝ Մաալոն եւ Քելլոն: Անոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի Բեթլեհէմէն. Մովաբի դաշտավայրը գացին ու հոն բնակեցան: Նոյեմիի ամուսինը՝ Ելիմէլէք մեռաւ, եւ ան իր երկու որդիներով մնաց: Անոնք իրենց մովաբացի կիներ առին. մէկուն անունը Որփա էր, միւսին անունը՝ Հորթ: Անոնք հոն տասը տարիի չափ բնակեցան, ապա Մաալոն եւ Քելլոն՝ երկուքն ալ մեռան, ու կինը իր երկու զաւակներէն եւ ամուսինէն զուրկ մնաց» (Հորթ 1:1-5):

Ելիմէլէք նշանակում է «Իմ Աստվածը թագավոր է»: Եղեմական պարտեզում Ադամի համար Աստված թագավոր էր, և այն մարդու համար ևս, ով Աստծուն ընդունել է իր սրտում, Աստված պետք է թագավոր լինի: Բայց, ինչպես մենք արդեն գիտենք, Ադամը կերավ արգելված պտղից, որը հաճելի էր իր աչքերին: Նոյեմի նշանակում է «հաճելի», Մաալոն նշանակում է «հիվանդ», և Քելլոն նշանակում է «տանջվել» կամ «ցամաքել տանջանքից»: Այս անունների մեջ մենք

ԳՐԹԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

արդեն տեսնում ենք մարդկության անկումն ու տառապանքը: Երբ Ելիմելքն ամուսնացավ Նոյեմիի հետ, արդյունքում ծնվեցին Մաալոնն ու Բեյլոնը: Երբ Ադամը տրվեց հաճույքին, արդյունքը եղավ դրախտից հեռացումը՝ բերելով ցավ ու տառապանք:

Իհարկե, «հիվանդը»՝ Մաալոնը, ու «տառապանքը»՝ Բեյլոնը, չէին կարող երկար ապրել, ուստի նրանք մահացան Մովսիսի երկրում:

Որոշ ժամանակ անց Նոյեմին որոշեց հետ վերադառնալ Իսրայել՝ լսելով, որ Աստված այցելել է Իսրայելի ժողովրդին: Նրա հարսները նույնպես որոշեցին գնալ նրա հետ՝ այնպես, ինչպես մարդը, մի օր լսելով Աստծու մասին, որոշում է դառնալ Աստծուն:

Որփա անվան մշանակություններից մեկն է «մակերեսային սեր», իսկ Հռութ մշանակում է «հիմնային, գեղեցիկ»: Նրանք երկուսն էլ սկսեցին իրենց ճանապարհը, բայց որոշ տարածություն գնալուց հետո Որփան չուզեց շարունակել ճանապարհը: Իսկ Հռութի նվիրվածությունը շատ ավելի խորն էր, և նա ասաց հետևյալ խոսքերը. «*Ինձի մի՛ դիմեր, որ քեզ թողում ու քեզմէ հեռանամ, որովհետև ո՛ր որ երթաս՝ հոն պիտի երթամ, եւ ո՛ր որ գիշերես՝ հոն պիտի գիշերեմ. քու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս պիտի ըլլայ, ու քու Աստուածդ՝ իմ Աստուածս պիտի ըլլայ*» (Հռութ 1:16):

Այս խոսքերը, հավանաբար, նվիրվածության մասին ամենահիմնական խոսքերն են Աստվածաշնչում: Որփայի ու Հռութի մեծն այսօր հավատացյալներն էլ բաժանվում են երկու մասի. նրանք, ովքեր որոշում են Աստծու մոտ գնալ, բայց քանի որ Աստծու հանդեպ ունեցած սերը մակերեսային է՝ ճանապարհի կեսից ետ են վերադառնում, և նրանք, ովքեր Հռութի նման ունեն նվիրվածություն, գնում են մինչև վերջ ու կարող են կրկնել Հռութի խոսքերը:

Հասնելով Բեթլեհեմ՝ Հռութն ասաց Նոյեմիին. «*Կ'ադերսեմ, արտերը երթամ ու հասկեր քաղեմ անոր ետեւէն՝ որուն աչքերուն առջեւ շնորհք պիտի գտնեմ*» (Հռութ 2:2):

Քրիստոնյան, որոշելով վերադառնալ Աստծուն, պետք է միայն շնորհք փնտրի: Հռութը չեկավ ու ասաց՝ ես այս կամ այն մարդու կիցն եմ, Մովսիսից եկել-հասել եմ այստեղ,

ինձ պետք է օգնեք: Նա, ընդհակառակը, խոնարհվելով միայն շնորհք էր փնտրում: Այսպես փնտրելով նա հանդիպեց Բոոսին: «Բոոս» մշանակում է «գորություն»: Իհարկե, այն մարդը, որը խոնարհ սրտով գալիս է Աստծուն, ակնկալելով միայն Աստծու ձրի շնորհքը, գորություն է ստանում:

Բայց այսպիսով պատմությունը չի վերջանում: Պարզվում է, որ Բոոսը Հռութի ամուսնու ազգականն է: Երկրորդ Օրինաց գրքում (գլուխ 25) Աստված Իսրայելի ժողովրդին պատվեր էր տվել, որ եթե ինչ-որ մեկի ամուսինը մահանար առանց ժառանգի, ապա ամուսնու եղբայրը պետք է ամուսնանար այդ կնոջ հետ, որպեսզի եղբայրն անժառանգ չմնար: Երբայերեն «ազգական» բառը մշանակում է նաև, որ նա «իրավունք ունի ազատագրելու կամ փրկելու»: Իհարկե, Հռութն իսրայելացի չէր և կարող էր ամուսնանալ ում հետ ցանկանար: Ամենայն հավանականությամբ, Բոոսն արդեն տարիքով մարդ էր, որովհետև երբ Հռութը Նոյեմիի խորհրդով Բոոսին հասկացրեց, որ ինքը ուզում է՝ նա լինի իր «ազատագրողը», Բոոսն ասաց. «*Դուն Տեղոջմէն օրհնեալ ըլլաս, աղջիկս. քու վերջին կարեկցութիւնդ՝ նախկինէն աւելի մեծ է, որովհետև չքատր կամ հարուստ երիտասարդներու ետեւէն չգացիր*»: Հետաքրքիրն այն է, որ կար ևս մեկ ազգական՝ ավելի մոտ, քան Բոոսը, բայց նա չկարողացավ կամ չուզեց փրկել, և հետո միայն Բոոսը փրկեց Հռութին: Սա խորհրդապատկերն է այն բանի, որ Աստված սկզբում տվեց Օրենքը, բայց Օրենքը չէր կարող մարդուն փրկել, այն միայն կարող է բերել իսկական Փրկչի՝ Հիսուսի մոտ:

Վերջապես Բոոսն ամուսնացավ Հռութի հետ: Հռութը զավակ ունեցավ, որի անունը դրեցին Ուլբեդ, որ մշանակում է «պաշտամունք»: Այսպիսով՝ մարդը, որը շնորհք էր փնտրում, գտավ գորություն ու փրկություն, ինչի արդյունքում ծնվեց պաշտամունք:

Ամփոփելով Հռութի գիրքը՝ մենք տեսնում ենք մի պատմություն մարդու մեղքի, դարձի գալու, նվիրվածության, Աստծու շնորհքի և փրկության մասին:

Արտակ Ամիրբեկյան

«...ՉԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԱՂԵԿ ԲԱՐՔԸ ԿԱՊԱԿԱՆԵՆ...»

Սիրելիմն՛ր, Ա Կորնթ. 15:33-ում Պողոս առաքյալը գրում է. «Մի՛ խաբվիք, չար ընկերակցությունները աղէկ բարքը կապականեն»: Այստեղ խոսվում է մի կարևոր թեմայի շուրջ, որը վերաբերում է մեզնից յուրաքանչյուրին, մանավանդ՝ դեռահասներին և երիտասարդներին:

Բոլորիս հասկանալի է, որ մարդը, որ տարիքում էլ լինի, չի կարող մենակ, առանձնացված ապրել: Յուրաքանչյուր մարդ ունի այլ մարդկանց հետ ուղղակիորեն շփվելու, հաղորդակցվելու կարիք: Աշխարհում այդ շփումներն ու հաղորդակցությունները կարող են լինել ամենատարբեր մակարդակով ու նպատակներով: Սակայն Սուրբ Գիրքը Աստծուն եկող մարդուն ուղղում է դեպի ճշմարտությանը՝ Քրիստոսին, որպեսզի Նա փոխի մարդու սրտի ճանապարհներն ու կյանքի ընթացքը և միշտ ճիշտ որոշումներ կայացնի:

Նախ՝ եկեք մեզ համար ավելի հստակորեն պարզենք, թե չար ընկերակցություններ ասելով ի՞նչ նկատի ունի Տիրոջ Խոսքը:

Սաղմ. 119:63-ում գրված է. «*Ես ընկեր եղա այն ամենում, որ քեզմե կվախենան*», իսկ մենք գիտենք, որ իմաստության սկիզբը Տիրոջ վախն է: Ո՞ւմ հետ է հաղորդակցվում, շփվում քրիստոնյա պատանին կամ երիտասարդը: Դպրոցում կամ ուսումնական որևէ հաստատությունում նա ամենօրյա ու անխուսափելի շփումներ ունի իր հասակակիցների հետ: Արդյո՞ք նրանց նման է խոսում, նրանց նման է վարվում (նրանք շատ հանգիստ կարող են դասը խանգարել, ուսուցչի նկատմամբ անհարգալից և ամբարտավան պահվածք ունենալ, դասերից փախչել, սուտ խոսել, անհամեստ բաներ ասել, խեղկատակություններ անել, հայիռել, ծխել և այլն): Եվ եթե նա (քրիստոնյա պատանին) նույնիսկ հավանություն տա նրանց արարքներին, հեշտությամբ կարող է ընկնել սատանայի ծուղակը:

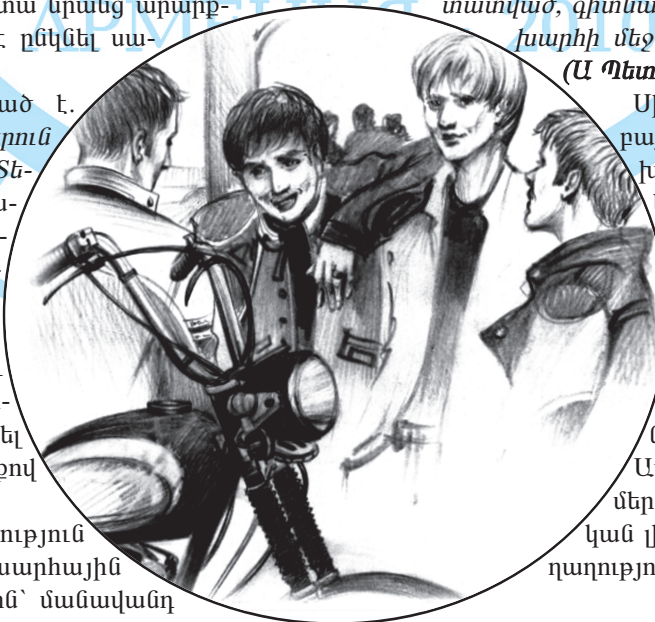
Մտակաց 23:17-ում ասված է.
«Թող բոլ սիրտդ մեղավորներուն
չնախանձի, հապա ամեն օր Տե-
րոջը վախի՛ն մեջ եղիր»։ Պա-
տանուն կարող է գալթակղեց-
նել նաև հարուստ լինելու փա-
փազը, շքեղ մեքենա ունենա-
լու, ճոխ կյանքով և տարբեր
ցանկություններով ապրելու
ձգտումը։ Այս բոլոր ցանկու-
թյուններին նա կարող է հաղթել
միայն Տիրոջ անունով՝ աղոթքով
և Աստծու Խոսքի զորությամբ։

Շատ վնասակար ազդեցություն
կարող է ունենալ նաև աշխարհային
գրականությունը, աշխարհային՝ մանավանդ

դիվական երաժշտությունը (ռոկ, ջազ և այլն): Կան մահ շատ վտանգավոր սպորտային խմբակներ (կարատե, ձյուդո և այլն): Էլ չենք խոսում սատանայի ամենաուժեղ զենքերից մեկի՝ հեռուստացույցի, «տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ» կոչվող գերժամանակակից համակարգիչների, ինտերնետային կայքերի մասին, որոնց մեջ մտնելով՝ դեռահաս քրիստոնյան կարող է ամբողջապես աղտոտվել ու խրվել մեղքերի խորը ճահիճը: Իսկ քեզ, սիրելի՛ պատանի, երիտասարդ, եղբայր և քույր, ահա թե ինչ է ասում Տիրոջ Խոսքը. «Երիտասարդական ցանկություններն ալ փախիր ու զմա արդարության, հավատքի, սիրո, խաղաղության ետևե անոնց հետ, որ Տերոջը անունը կկանչեն մաքուր սրտով» (Ք Տիմ. 2:22):

Մի քրիստոնյա քարոզիչ իր գրքերից մեկում պատմում է ալյսպիսի դեպք. գնացքով ճանապարհի գնալիս ուղևորները նրան հրավիրում են թոթախաղի: Նա պատասխանում է, որ ինքը չի կարող նրանց հետ մասնակցել այդ թոթախաղին, քանի որ իր հետ չի վերցրել... իր ձեռքերը: Ներկաները զարմանքով ու տարակուսանքով նայում են քարոզչի ձեռքերին ու պահանջում բացատրել այդ տարօրինակ արտահայտությունը: Քարոզիչը նրանց պատասխանում է. «Այս ձեռքերը, որ դուք տեսնում եք, պատկանում են իմ Տիրոջը՝ Հիսուս Քրիստոսին, իսկ Նա թոթախաղով երբեք չի զբաղվում: Ուրեմն, այս ձեռքերը ևս չեն կարող նման բան անել»:

Սիրելիներ, չար ընկերակցության ձևերը շատ-շատ են, ամբողջ աշխարհը հեղեղված է դրանցով: Մակայն բոլորիս հարկավոր է շատ արթուն լինել, հսկել. «Վասն զի ձեր հակառակորդը՝ Սատանան, մոնչող առյուծի պես կ'սպտի ու կ'փնտրե, թե ով կ'լլե: Անոր դեմ կեցեք հավատքով հաստատված, գիտնալով, որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մեջ նույն չարչարանքները կ'կրեն» (Ա Պետ. 5:8-9):

Միտքի՝ ծնողներ, Քրիստոսով եղբայրներ ու քույրեր, մեր և ձեր երեխաներին ամեն տեսակի չար ընկերակցություններից հեռու պահելու այս կարևորագույն գործում շատ մեծ դեր ունենք մենք՝ մեծերս: Հարկավոր է ամենօրյա հատուկ ուշադրություն և հսկողություն ունենալ մեր մանուկների ու պատանիների նկատմամբ՝ նրանց մեծացնելով Աստծու Խոսքով և աղոթքով: Թո՛ղ մեր Տերը՝ Հիսուս Քրիստոսը, օգնական լինի բոլորիս, և Շնորհքն ու խաղաղությունը ձեր ամենքի հետ լինի:

ԱՄԵՆ:

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք Ձեր դիտողությունները, առաջարկություններն ու տպավորություններն ուղարկել խմբագրություն: Մենք սիրով հաշիվ կառնենք Ձեր արձագանքները:

«Բարի լուր» ամսաթերթը տարածվում է անվճար և տպագրվում է հոժարական նվիրատվությունների շնորհիվ: Նվիրատվությունները կարող եք ուղարկել խմբագրություն:
Հեռ.՝ 093-53-25-26, 093-95-49-30, էլ. փոստ՝ bari_lur_09@mail.ru